

Академія пожежної безпеки ім. Героїв Чорнобиля

МЕДІАОСВІТА У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ЯК ПІДГОТОВКА ДО НАВЧАННЯ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

Динамізм в процесах соціокультурному, економіко-політичному житті, нестабільність на ринку праці доводять - завдання сучасної вищої школи не зводиться лише до ритуальної передачі знань, вироблення умінь та навичок, актуальних в конкретну мить навчання. Насамперед перед науково-педагогічними працівниками постає практичне завдання підготувати до життя, розширити світогляд майбутнього фахівця у всіх без винятку сферах людського буття, навчити продуктивним технологіям здобуття знання, врешті, відкрити та зацікавити безмежжям інформаційних потоків, силою людської думки. Мета освіти у вищих навчальних закладах - підготувати таких спеціалістів для народного господарства, які у будь-який період свого життя змогли б ефективно працювати на благо своєї держави та народу. Зрозуміло, що, оскільки результатом навчальної діяльності не може бути передача щільно упакованої «валізи» знань, фахівець має вміти самостійно оновлювати та поповнювати свої знання у професійній, загальнонауковій, політично-економічній, правовій та культурній сферах. Характерно, що саме в епоху знань гостро постало питання освіти дорослих упродовж життя. У вітчизняній науковій думці ці питання розробляли І. Воробець, В. Давидова, О. Огієнко, Л. Хомич та ін.

Погоджуємося із О. Огієнко в тому, що освіта дорослих є «підсистемою неперервної освіти... багатофункціональною, варіативною, відкритою та гнучкою системою, яка надає можливість дорослій людині свідомо вибирати свою індивідуальну освітню траєкторію відповідно до своїх інтересів, можливостей та потреб» [1, с. 99]. Засоби масової інформації, читання, мандрівки дослідниці відносить до інформальної освіти, яка «забезпечує

підключення всього освітнього потенціалу суспільства до системи неперервної освіти» [там само, с. 103].

На об'єкт нашого зацікавлення, медіаосвіту, як навчання впродовж життя, що ґрунтується на принципах самостійності та неперервності, вказують А. Новікова, Г. Онкович, О. Федоров та ін.

У процесі аналізу досліджень встановлено існування як широкого, так і більш вузького тлумачення поняття медіаосвіти. М. Хилько називає медіаосвіту «системою підготовки та розвитку, що пов'язана з опануванням мовою медіакультури, технологіями різних мас-медіа і системою їх використання для одержання, поширення та інтерпретації різної інформації» [4, с. 55]. Не менш важливою є думка про медіаосвіту як про «процес розвитку особистості за допомогою і на матеріалі засобів масової комунікації (медіа) з метою формування культури спілкування з медіа» [5, с. 7].

Аналізуючи різні підходи до досліджуваного поняття, стверджуємо, що медіаосвіта курсантів є одночасно і процесом, і результатом опанування знань та вмінь у сфері медіа. Головними завданнями медіаосвіти у вищих навчальних закладах є підготовка до життя в суспільстві знань та професійна підготовка до застосування мас-медіа у виробничих потребах. Г. Онкович, наголошує, що «медіаосвіта має враховувати навчання журналістської діяльності, навчання масово-комунікаційній діяльності, безпосереднє використання галузевих ЗМІ для підвищення професійного рівня, опосередковане використання в навчальному процесі для покращення професійних знань, використання ЗМІ для відпочинку, задоволення культурно-інформаційних потреб» [2, с. 358].

Повідомлення у засобах масової інформації актуалізують у свідомості людини раніше одержану, або навіть осмислену, інформацію, емоції пережитих подій, набутий досвід, та доповнюють новими знаннями, спонукаючи до інтелектуальної діяльності. Отже, можна зробити висновок, що медіа-тексти можуть безпосередньо та опосередковано (якщо людина сприймає інформацію, не концентруючи уваги у даний момент) сприяти розвитку особистості. Можна підтримати думку Л. Рибалко, що «розвиток особистості відбувається,

принаймні, за двох провідних обставин – переведення потенційного в актуальне та вдосконалення актуального в людині» [3, с. 65].

Працюючи з медіа-засобами навчання курсанти (студенти) вчаться сприймати повідомлення журналістів не лише з точки зору пересічного споживача інформаційної продукції, а й застосовуючи до предмету професійної діяльності. Вдумливе прочитання медіа-текстів на заняттях дисциплін медіаосвітнього циклу сприяє виробленню культури відношень із засобами масової інформації, адже це є інструментом для практичного застосування у повсякденному житті дорослої людини. Перспективними для подальших досліджень є питання обґрунтування дидактичних рекомендацій та технологій опанування знань курсантами (студентами) у сфері мас-медіа.

ЛІТЕРАТУРА

1. Огієнко О.І. Тенденції розвитку освіти дорослих у скандинавських країнах: монографія / О.І. Огієнко / З ред. Н.Г. Ничкало. – суми: Еллада, 2008. – 444 с.
2. Онкович А. Технология медиаобразования - Коммуникация в современной парадигме социального и гуманитарного знания: Материалы 4-й международной конференции РКА «Коммуникация-2008». – М., 2008. – С. 357-359.
3. Рибалко Л. Методолого-теоретичні засади професійно-педагогічної самореалізації майбутнього вчителя (акмеологічний аспект): [монографія] / Харківський національний педагогічний ун-т ім. Г.С.Сковороди. — Запоріжжя: ЗДМУ, 2007. — 443с.
4. Хилько Н.Ф. Аудиовизуальная культура. Словарь (для студентов и аспирантов высших учебных заведений культуры и искусства) /Н.Ф. Хилько. - Отв. редактор проф., к. пед. н. В.Е. Новаторов. – Омск: Изд-во Омск. гос. ун-та, 2000. – 149 с.

5. Федоров А., Новикова А. Медиаобразование в ведущих странах Запада: [монография] / А. Федоров, А. Новикова. - Таганрог: Изд-во Кучма, 2005. – 270 с.